

Člen UICC a ECL

Liga proti rakovině

Informační zpravodaj ▲ Ročník 18 ▲ Září 2007 ▲ Číslo 3

Vážení přátelé,

léto se nachýlilo a s ním skončila i doba prázdnin a dovolených a my k Vám přicházíme s novými informacemi i plány pro další období.

Věřím, že se Vám podařilo během léta naplnit všechna přání i předsevzetí, že jste našli cestu ke svým milým a že jste navázali i nové kontakty a přátelství, které Vás ve chvílích plískanic a nepohody vzpomínkou na ně či dalším setkáním zahřejí a potěší.

Poslední čtvrtletí každého roku je pro nás dobou plnou akcí a událostí. Ani tento rok nebude výjimkou. Naopak. O tom se konečně dočtete na dalších stránkách. Už 11. října se v Týdnu proti rakovině sejdem v Praze na zajímavé akci, a pokud to nemáte příliš daleko, jste všichni srdečně zváni. Uskutečňi se podzimní setkání našich kolektivních členů, ale už dnes připravujeme i vánoční koncert s udělením cen za vědeckou činnost a popularizaci Ligy, který už tradičně pořádáme se spolkem přátel Univerzity Karlovy Carolinum.

Chci se však alespoň myšlenkově zastavit u jednoho problému, který mi naznačila jedna dáma při nedávném setkání. Měla strach, že bude ošklivo, že se budou krátit dny, že bude mít deprese a že marně hledá pomoc, neboť neví, jak dál...

Žijeme v moderní společnosti, která každodenně ze všech stran útočí na naše nervy hlukem, rychlostí, novými převratnými změnami, strachem z toho, co bude zítra, finančními a často rodinnými problémy, a z toho všeho se snažíme hledat či najít cestu ven. Jsou lidé, kteří zvolili jógu, jiní sportují – to vše jistě pomáhá, působí blahodárně na náš organismus, ale v mnoha případech hraje hlavní úlohu farmaceutický průmysl, léky. A my zjišťujeme, že místo uvolnění se ocitáme

v jakési životní džungli, kde schází východisko, cesta ven.

Jak najít onu spásnou cestu? Už slovo cesta je zajímavé české slovo. Pochází z kmene slovesa čistit. Vzniklo v dávných dobách, kdy si člověk musel, chtěje se někam dostat, klestit cestu houštím či pralesem, a tedy ji vyčistit, aby znovu nezarostla a aby se příště neztratil.

Život je jako cesta. Cesta, která je na rozdíl od asfaltových dálnic prostší a jednodušší, přizpůsobena našemu organismu, našim smyslům, našemu vnímání, pozorování i naší chůzi. A jak procházíme krajinou svého života, získáváme nejen zkušenosti, ale dostáváme se často překvapivě k zajímavým výhledům, objevujeme nové prostory, nové možnosti i krásy, které život přináší. Samozřejmě že někde jsou i nastraženy překážky či obchvaty, ale jdeme-li s vírou, že naše cesta je správná, že má svoji perspektivu, pak se určitě blížíme k cíli, který jsme si vytkli. Věřit tomu, že to dokáží, že si proklesťm cestu, to je to nejcennější vědomí, ta nejcennější víra, že splním své odhodlání navzdory všemu. Síla je

v každém z nás, je třeba ji však podpořit a věřit si.

Víra jako taková se zdá být v dnešním světě nemoderní, ale přece každý z nás má svoji víru a ta jej posiluje. Jsou lidé mající u sebe talismany a jsou jiní, kteří se utíkají k různým symbolům a pověrám. Staré české přísloví říká „Člověče, přičiň se a Bůh ti pomůže“, ale je mnoho lidí, pro něž právě víra není prázdné slovo. Věřit tomu, co dělám, co konám, že to činím „v dobré víře“ pro sebe i své okolí, mi otevírá další a další stránky mého života.

Víra člověka v sebe sama s přesvědčením, že to, co činím, je ku prospěchu nejen mně, ale i mému okolí, nám přece dává sílu, radost, ale i pocit naplnění.

Pokusme se všichni alespoň jednou denně někomu udělat radost, potěšit nebo překvapit v dobrém smyslu toho slova. Uvidíte, že i Vám to přinese pocit uspokojení a dobra – i když třeba neuslyšíte slovo děkuji. I to se stává, ale pocit dobra hřeje i v těch nejnepríznivějších povětrnostních podmínkách.

Přeji Vám všem hodně síly i odhodlání věřit sám sobě a umět činit dobro.

Eva Křížová

TÝDEN PROTI RAKOVINĚ

Jak už se stalo tradicí, ve druhém říjnovém týdnu Liga proti rakovině pravidelně organizuje týden, v němž se zaměřujeme na prevenci a boj proti této zákeřné chorobě. Velkou pomoc nám poskytuje Český rozhlas 2, stanice Praha, která má možnost oslovit širokou veřejnost a této akci se pravidelně zúčastňuje.

Celý letošní rok je věnován nádorové prevenci v dětském věku. Mezinárodní organizace UICC pro letošní rok vytyčila heslo Dnešní děti – zítřejší svět. Liga je doplňuje ještě naším heslem: Tiká v každé rodině.

V tomto týdnu v rozhlasových relacích Prahy vystoupí odborníci, aby informovali především rodiče, jak zbytečně

neriskovat, naopak jak děti chránit před onkologickým onemocněním, jak je naučit zdravému způsobu života.

V relacích Českého rozhlasu 2 – Praha se bude hovořit o významu mezinárodních kampaní v nádorové prevenci zaměřených na rodiče a děti, o výskytu dětských onkologických onemocnění u nás, o životním stylu rodiny a nádorové prevenci, o riziku kouření. Dozvíte se, jak škodlivá je obezita v dětském věku pro zdraví dítěte i jeho další budoucnost, jak je důležité naučit děti pravidelné pohybové aktivity, nebudou chybět slova odborníka o nebezpečí přílišného opalování i riziku kožních pigmentových znamének, řeč bude i o významu očkování v prevenci onkologických nemocí.

Bližší informace najdete v programech rozhlasového vysílání.

Tisková konference k Týdnu proti rakovině se uskuteční v úterý 2. října 2007 v 10.00 hod. ve Faustově domě v Praze 2, Karlovo náměstí 40, v Klubu 1. lékařské fakulty UK. Zástupce tisku, rozhlasu a televize upřímně zveme.

VELKÝ EUROKONCERT LIGY PROTI RAKOVINĚ

V rámci Týdne proti rakovině, který se uskuteční od 8. do 14. října, bude Divadlo Hybernia, nacházející se v krásném prostoru proti Obecnímu domu v Praze, ve čtvrtek 11. října patřit akcím Ligy proti rakovině.

V dopoledních hodinách bude připraven kulturně-preventivní program pro děti, během něž vystoupí také dětské pěvecké sbory. Na tuto akci jsou pozvány pražské školy.

V poledních hodinách se sejdou zástupci našich kolektivních dobrovolných onkologických organizací ke svému podzimnímu setkání, abychom společně zhodnotili letošní Český den proti rakovině a poradili se o budoucím zaměření společného programu.

Odpoledne vystoupí jazzové orchestry a věříme, že divadlo navštíví zejména ti mladí, pro něž je tato hudba přitažlivá. Večer v 20.00 hod. se koná Velký kon-

cert pod patronací evropského komisaře dr. Vladimíra Špidly. V programu vystoupí Symfonický orchestr hlavního města Prahy FOK a Zemlinsky Quartet.

Cílem akce je zviditelnit naši činnost i získat pro ni další finanční prostředky. Večerní slavnostní koncert je určen pro osobnosti politického,

podnikatelského, kulturního, vzdělávacího i hospodářského spektra naší společnosti, samozřejmě i pro naše členy. Mediálními partnery jsou: Česká televize, Český rozhlas, České deníky a časopisy vydavatelství Ringier.

Liga se od svého založení v roce 1990 aktivně snaží o výchovu celé naší populace v oblasti prevence proti rakovině a zdravého způsobu života. Přesto každoročně přibývají nově hlášené případy onkologických onemocnění.

Liga prostřednictvím každoročních květinových sbírek získala 115.000.000, z nichž na prevenci vynaložila čistých 40%. Další částky byly využity na zlepšení života nádorově nemocných, na podporu onkologického výzkumu a kvalitu vysokoškolské výuky. Liga financovala stavbu bazénu a rekonstrukci ubytovny pro nádorově nemocné v Léčebném ústavu v Nové Vsi pod Pleší, každoročně přispívá na činnost 50 členských dobrovolných onkologických organizací po celé České republice a podpořila vznik a výstavbu několika hospiců. Z letošní sbírky Českého dne proti rakovině pomůže při dobudování pracoviště pro léčbu nádorů prostaty ve Fakultní nemocnici v Praze na Bulovce.

Prof. MUDr. Z. Dienstbier, DrSc.
předseda LPR Praha

PROGRAM CELÉHO DNE

Dopolední program zahájí v 10.00 hodin celosouborové vystoupení **VUS ONDRÁŠ** pro žáky základních a středních škol. V přestávkách se

školáci dozvědí, proč je tak důležitý zdravý způsob života a prevence civilizačních chorob včetně onkologických onemocnění.

Současně bude otevřena výstava „Život krásný barvy má“ výtvarnice Dity Dostálkové, malířky na čínské hedvábí, Petry Sklupáčkové a portrétistky Alexandry Hejlové. Každá z umělekyn představí průřez svojí tvorbou.

Ve 12.00 hodin bude **Podzimní sněm kolektivních členských organizací LPR Praha** s tímto programem:

- Zahájení a gratulace k životnímu jubileu paní Libuše Bendové
- Výsledky Českého dne proti rakovině
- Představení publikace Informovaný pacient
- Tematické zaměření květinové sbírky v roce 2008
- Informace agentur o přípravě Českého dne proti rakovině v roce 2008
- Informace o možnosti pojištění proti rakovině
- Diskuse + různé
- Závěr

Jednání bude ukončeno ve 14 hodin.

Odpolední program zahájí ve 14.00 hodin **R.K. BEND**, jehož vystoupení je určeno především středoškolským studentům. V průběhu koncertu bude rovněž zdůrazněn smysl prevence rakoviny a zdravý životní styl.

Večerní Eurokoncert, který je organizován pod hesly „Tiká v každé rodině“

a „Dnešní děti – zítřejší svět“ a nad nímž převzal záštitu eurokomisař Vladimír Špidla, otevře ve 20.00 hodin **Zemlinsky Quartet** provedením I. Zemlinského kvartetu. **Pražský symfonický orchestr FOK** pak přednese Brahmsovu Symfonii číslo 2.

Informace pro naše mimopražské návštěvníky:

Jak se dostanete do Divadla Hybernia? Z Masarykovánádraží pěšky Hyberskou ulicí směrem k Prašné bráně. Divadlo Hybernia je na jejím konci (bývalý dům u Hybernů). V městské dopravě je nejpříhodnější využít metro B – stanice Náměstí republiky, jejíž výstup ústí přímo před Hybernií. Další možností je metro A, stanice Můstek, a pěšky pěší zónou po Příkopech směrem k Prašné bráně. Hybernia uzavírá proti Prašné bráně tuto pěší zónu.

ČESKÝ DEN PROTI RAKOVINĚ – 16. května 2007

Zpráva agentur Arcadia a Via Facti Výboru Ligy proti rakovině Praha

Do svého druhého decenia vstoupila tradiční úspěšná charitativní sbírka Ligy proti rakovině Praha pod novým názvem Český den proti rakovině. Sběrka se konala 16. května 2007. Agentury Arcadia a Via Facti pracovaly tentokrát se zcela novým propagačně-marketingovým instrumentárem.

Poprvé byli prodejci v uniformách, měli žlutá trička. Jejich zviditelnění nepochybně napomohlo výsledku sbírky.

V propagaci bylo využito nové logo, slogan „Tiká v každé rodině“, vizuální ikona modrých andělů, jakož i další marketingové prvky.

Bylo připraveno 650.000 letáků s preventivní tematikou zaměřenou na rodinu. Byly vydány plakáty. Bylo nutno vyrobit nové výběrčí vaky.

Za zdařilou považujeme mediální kampaň, která svou četností i pestrostí lépe než kdy jindy včas informovala veřejnost.

ČESKÝ DEN PROTI RAKOVINĚ 2007 V ČÍSLECH

Pro letošní ročník sbírky – Český den proti rakovině 2007 – bylo vyrobeno 650.000 žlutých kytiček s modrou stužkou a všechny byly v termínu sbírky rozdány mezi dobrovolníky.

Se zajištěním sbírky pomáhalo přes 9.000 dobrovolníků, kteří měli k dispozici na 4.350 pokladních vaků.

Celkem bylo zabaleno a odesláno 570 balíčků s materiálem pro sbírku.

I přes problémy s nepředáním seznamu dobrovolných prodejců z minulých let se podařilo pokrýt téměř 90 % míst, ve kterých proběhla sbírka v roce 2006. Celkově se podařilo počet míst dále výrazně navýšit: Český den proti rakovině proběhl letos ve více než 430 městech a obcích po celé ČR.

Dobrovolníky pro nabízení kytiček a letáků jsme zajistili ve všech okresech i všech okresních městech. Kromě kolektivních členů LPR Praha pomáhaly též školy (mateřské, základní, střední i vysoké), skauti i pionýři, členové Českého červeného kříže a Českého svazu žen a celá řada dalších institucí, firem i jednotlivců.

V pokrytí objednanými kytičkami vzhledem k počtu obyvatel byly mezi jednotlivými okresy velké rozdíly. Mezi okresy s nejvyšším pokrytím patří Náchod (16 %), Beroun a Liberec (13 %), Hradec Králové a Praha (11 %), Příbram (10 %), Most, Karlovy Vary a Česká Lípa (9 %), Brno-město

a Ústí nad Labem (8 %). Naopak mezi okresy, kde byl počet objednaných kytiček vzhledem k počtu obyvatel nejnižší, patřily Uherské Hradiště (0,5 %), Plzeň-sever a Kutná Hora (1 %), Rychnov nad Kněžnou, Cheb, Teplice, Břeclav, Pelhřimov a Louny (méně než 2 %).

Co se týká pokrytí krajů, byla situace poněkud vyrovnanější – nejvyšší pokrytí měly Praha (11 %), Královéhradecký a Pardubický kraj (8,5 %), krajem s pokrytím nejnižším byla Vysočina (3 %). Rezervy pro příští roky vidíme nejen v místním pokrytí, ale také v pokrytí časovém – na mnoha místech byly kytičky rychle prodány během dopoledních hodin a obdrželi jsme celou řadu stížností, že odpoledne nemohli zájemci na mnoha místech vůbec kytičky sehnat.

Velký zájem veřejnosti o kytičky podpořila také propagace v médiích, jejímuž zajištění byla věnována velká pozornost. Tiskové inzeráty byly zveřejněny v celé řadě novin a časopisů (MF Dnes, Lidové noviny, Právo, Hospodářské noviny, 73 regionálních deníků, Reflex, Květy, Vlasta, Katka, MF Plus, TV Revue, TV Plus a mnohé další). Propagační články otiskly téměř tři desítky novin a časopisů a opakovaně upoutávky na akci bylo možné slyšet na 28 rozhlasových stanicích s celostátní i regionální působností. V televizi bylo největším úspěchem především zajištění reportáže v Událostech na ČT1 den před sbírkou a vstupů

v ranních vysíláních na ČT i TV Nova, avšak o sbírce informovaly všechny televizní stanice jak ve zpravodajských vstupech, tak i v dalších pořadech (Sama doma, Receptář atd.).

FINANČNÍ NÁKLADY NA SBÍRKU – PRŮBĚŽNÝ STAV

Zdůrazňujeme, že následující čísla a finanční částky jsou předběžné, pouze orientační a v konečném vyúčtování se mírně změní – celá charitativní akce ještě dobíhá.

K datu 13. 6. 2007 bylo na sbírkovém kontě LPR registrováno cca 12.800.000 Kč pocházejících z vlastní sbírky.

K témuž dni dosáhly kompletní náklady agentur Arcadia Praha a Via Facti, vzniklé za dobu cca 8 měsíců (11/06 až 6/07) a použité na všechny projekty Ligy čili nejen na vlastní sbírku, částky 4.654.042 Kč (vč. DPH).

Z této částky bylo na přímé zajištění Českého dne proti rakovině (11. ročníku Květinového dne) vynaloženo 3.741.907 Kč (vč. DPH), což je 29,2 % z vybraných peněz.

Poměr nákladů a zisku tudíž činí 29 % nákladů ku 71 % zisku.

Do kompletního uzavření a vyúčtování letošní sbírky (k 30. 6. 2007) se výše nákladů může ještě o něco zvýšit, nepředpokládáme ale překročení částky 4.000.000 Kč. Navíc jistě ještě

během zbývajících 14 dnů o něco vzroste i výše sbírkového konta. Maximální očekávaný poměr nákladů vůči zisku letošní sbírky tedy může být 30:70 %, což je stále o 30 % méně, než se předpokládalo, a o 10 % méně, než byl loňský výsledek.

Petr Hora - Hořeš

BILANCE ČESKÉHO DNE

Letošního Českého dne se aktivně účastnilo 48 našich dobrovolných organizací v Čechách, na Moravě i ve Slezsku. Všechny zúčastněné organizace obdržely od naší agentury společně s balíky kytiček a letáků také pokyny – Žádost o příspěvek, který bylo nutno vyplnit a doprovodit jej, měly i Vratné protokoly z banky – a takto ošetřený finanční průběh Českého dne v místě konání nám měly zaslat do Prahy, abychom mohli stanovených 20% zisku vrátit organizacím na jejich činnost. K 27. srpnu tak učinilo 45 organizací. Mamma Help Zlín a LPR Hradec Králové je poslaly začátkem září. Onko Isis Opava se do uzávěrky tohoto čísla neozval vůbec – ač podle výsledků byl Český den v Opavě velmi zdařilý.

Ačkoliv letos proběhl už jedenáctý ročník naší sbírky a všichni dobře vědí, že Žádost o příspěvek s Vratným

protokolem z banky jsou pro výpočet příspěvku nutné, máme s vymáháním těchto podkladů velké problémy. Vratné protokoly obsahují čísla vaků, vybranou částku, a to vše se musí zkontrolovat s výpisem z účtu. Nejde o náš rozmar, ale o předpis, který podléhá přísné kontrole. Vzhledem k tomu, že dochází k pozdnímu zasílání, často i po několikeré telefonní intervenci, zdržuje to ty, kteří jsou pečliví a mohli by získanou částku dostat obratem pro svoji činnost. Nám se pak jen velmi těžko vysvětluje, proč jsme jim ještě peníze nemohli poukázat.

A tak vážení vedoucí sdružení a klubů,

znovu Vás všechny prosíme, abyste respektovali termíny a byli ohleduplní k ostatním. Současně Vás všechny znovu žádáme, pokud dojde k jakékoliv změně od telefonního spojení až po čísla Vašich účtů, okamžitě nám to prosím sdělte, abychom nedostávali zpět poukázané obnosy s tím, že účet byl zrušen. Pro Vás je to jedna jediná informace do centra, pro nás z centra to znamená ověřovat 50krát, zda údaje jsou platné. Děkujeme za pochopení.

NÁKLADY SBÍRKY

Nákup květin 2006	416.500,00
Nákup květin 2007	947.537,50
Trička a vaky (Glaxo)	450.000,00
Letáky-část (Slotgame)	50.000,00
Vaky-doplatek	115.953,00
Balon-propagace	71.400,00
Senát-koncert	26.400,00
Náklady sbírky-doplatek	2.200.967,40
Agenturní provozní náklady	1.040.000,00
Agenturní provize	1.436.033,00

NÁKLADY CELKEM 6.754.790,90

Rádi bychom Vás ještě upozornili, že sbírka Českého dne proti rakovině pokračuje formou DMS zpráv. DMS KVET 87777 můžete přispět do konce letošního kalendářního roku.

*Marta Veselá
ekonomický úsek LPR*

*

Kup kvítek jak sluníčko – pomoz aspoň maličko!

Do letošního Českého dne proti rakovině se zapojil také Svaz zdravotně postižených Šumava Klatovy. Celkem 6 organizací tohoto svazu v Klatovech, Strážově, Nýrsku, Švihově, Plánici a Kolínci prodalo 900 květinok a získalo 18.527 Kč. ZO Železná Ruda

si zorganizovala prodej přímo s naší agenturou a v Železné Rudě prodala 300 kvítků měsíčku lékařského. Děkujeme všem, kteří se na propagaci a realizaci Českého dne proti rakovině podíleli.

Dopis, který potěšil

Vážená Ligo proti rakovině,
děkujeme Vám za možnost pomoci při

letošním Českém dnu proti rakovině. Studenti naší školy, tj. Střední průmyslové školy dopravní v Plzni, letos prodali 550 kusů žlutých kytiček a vybrali částku 11.474 Kč.

Zasíláme Vám fotografie a přejeme Vám vše nejlepší ve Vaší činnosti a hlavně hodně zdraví.

Za studenty: Martina Fastová
a Zuzka Koudelková

KVĚTINOVÝ KONCERT

V parném letním večeru 14. června 2007 v Rytířském sále Valdštejnského paláce zněla krásná hudba a slova díků. Měsíc po Českém dnu proti rakovině pozvali představitelé LPR Praha a spoluorganizátor sbírky Arcadia Praha zástupce firem a dalších organizací, které podpořily letošní ročník sbírky, aby jim poděkovali za úspěšnou spolupráci.

Hostitel, předseda Senátu Parlamentu České republiky MUDr. Přemysl Šobotka, v úvodu přivítal všechny hosty a ocenil příležitost setkat se s lidmi, které v dnešní době, plné negativních zpráv, spojuje naopak ryze pozitivní idea, totiž spolupráce na organizaci veřejné sbírky, jejíž výtěžek slouží k boji proti rakovině. Předseda LPR Praha prof. Zdeněk Dienstbier ve svém vystoupení poděkoval všem firmám, které pomohly k úspěchu letošního ročníku sbírky, jednotlivým dárcům, kteří zakoupením kytičky přispěli na konto

sbírkou, a s radostí oznámil, že letošní výtěžek se přehoupl přes 13.400.000 Kč! Připomněl, že Liga za 17 let své exi-

stence získala sbírkami nebo od sponzorů přes 127 milionů korun, které investovala ve prospěch zlepšení života

onkologických pacientů, na podporu vědy a výzkumu, samozřejmě i na prevenci, neboť Liga ročně vydává desetitisíce informačních brožur, letáků a nálepek. Podporuje kolektivní členské organizace, přispívá na rekondiční pobyty, nádorovou telefonní linku i provoz Centra preventivní a následné onkologické péče, o.p.s. A po úvodních slovech díky přišlo na řadu poděkování hudbou...

Program koncertu korespondoval s letošním mottem sbírky Dnešní děti – zítřejší svět, proto ve všech čtyřech částech večera vystoupili mladí (a dodejme, že již velmi úspěšní) interpreti. Ať už to byl více než třicetičlenný Dětský pěvecký sbor Jiskřička, který svým zpěvem

V úvodu zmiňujeme, že byl parný večer, ale věříme, že za hřejivým pocitem u srdce mnoha z nás nestála rtuť teploměru, ale atmosféra sounáležitosti, solidarity a spolupráce.

Ještě jednou: Děkujeme!

Jitka Bajgarová

*

7. květinový koncert ve Valdštejnském paláci byl skvělý. Název „Dnešní děti – zítřejší svět“ se odrazil i v programu. Začínaly děti z pěveckého sboru Jiskřička, zpívaly pěkně, domů jsme si odnesly z jejich vystoupení lidové písně a spirituály na CD. Pokračovalo se klarinetovým duem profesora Ji-

vyloudil úsměv u všech posluchačů, či student 2. ročníku HAMU Petr Vašek se svým profesorem Jiřím Hlaváčem (koncert pro dva klarinety a klavír), anebo dva mladí umělci, kteří již sklízí mezinárodních úspěchy, Jan Szakál (violoncello) s Matějem Arendárikem (klavír). Poslední vystoupení se neslo v ryze rodinném duchu, houslový virtuos Jaroslav Svěcený tentokrát vystoupil spolu se svou desetiletou dcerou Julinkou. Dodejme, že všichni účinkující vystoupili bez nároku na honorář.

Po výtečném hudebním zážitku se hosté odebrali do salónek Valdštejnského paláce, kde využili příležitosti k osobním setkáním, rozhovorům, a zaslechli jsme i sprádaní plánů pro příští rok!

řího Hlaváče a žáka Petra Vaška, následovala sonáta Bohuslava Martinů pro violoncello a klavír. Koncert zakončili otec a dcera Svěcených společně s cembalistkou Jiřkou Navrátilovou koncertem A. Vivaldiho pro dvoje housle a basso continuo. Po koncertě byli účastníci pozváni na číši vína v přílehlých prostorách Rytířského sálu, kde pokračovala slavnostní nálada i děkování všemi směry. I průvodní slovo Jiřího Vejvody bylo velmi zasvěcené a přiblížilo nám skladby i umělce. Bylo to krásné ukončení letošního Českého dne proti rakovině. Děkujeme.

Daniela Kelišová
Alen Praha

PROJEKT EVA 35

EVA35

Byl vytvořen na pomoc ženám s rakovinou prsu do 35 let věku.

Přede dvěma lety vznikla na Onkologické klinice Všeobecné fakultní nemocnice v Praze a 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy iniciativa, která si kladla několik dalších cílů, které měly směřovat k tomu, aby každá mladá žena s rakovinou prsu dostala nejen nejlepší standardní léčbu, ale ještě něco navíc, co by mohlo dále zpřesnit její diagnostiku, léčbu či poléčebné sledování.

Každého samozřejmě napadne, proč se zaměřujeme na tyto ženy a ne na jiné skupiny pacientů. Odpověď je jednoduchá. Je to proto, že právě tato skupina žen potřebuje specializovanou péči.

Nádory u nich nevznikají náhodou, ale obvykle na základě zvláštních, často vrozených genetických poruch.

Biologické chování těchto nádorů vyžaduje jiné léčebné postupy, což bohužel v běžné praxi není vždy zohledněno. Navíc je pro tuto úzkou skupinu žen možné zajistit některé moderní protinádorové léky, jejichž klinické zkoušky právě probíhají.

Zcela zvláštní situaci, na kterou nejsou

všichni lékaři připraveni, je rakovina prsu vzniklá v těhotenství či v době kojení. A naopak, ženy po skončení léčby pro rakovinu prsu chtějí mít děti. Těm to samozřejmě umožníme, ale je potřeba, aby otěhotnění nastalo pod „dohledem“ onkologů, aby nedošlo ke zvýšení rizika návratu nemoci. Proto je třeba kontaktovat specialisty, pro které je výjimka denní rutinou. A v neposlední řadě nemůžeme zapomenout na sociální rozměr nemoci těchto žen – jsou to často maminky, které se starají o rodinu, jsou zaměstnané, a tak je jejich možnost vyjždět daleko do onkologických center omezená. Proto konzultace okresního lékaře může umožnit tu nejlepší léčbu v místě bydliště.

Jak se dosud podařilo tyto cíle naplnit?

V průběhu dvou let bylo do společné databáze zařazeno 78 žen z 11 pracovišť Čech i Moravy. Lékaři, kteří zadávali údaje o nemocných (abychom předešli dotazům, šlo o anonymní údaje),

KAŽDÁ ŽENA JE OHROŽENA RAKOVINOU PRSU. VŠECHNY CHTĚJÍ BOJOVAT! K TOMU ALE POTŘEBUJÍ VAŠI POMOC...

Zapojte se do projektu Eva35, zaměřeného na mladé ženy a umožněte jim zvítězit

www.eva35.cz

obdrželi do dvou pracovních dnů od lékařů naší kliniky doporučení, jaká vyšetření provést a jakou léčbu (chemoterapii, hormonální léčbu, záření či operační výkon) nasadit. Bohužel, ve stejném období dvou let onemocnělo více než 300 žen. Pro nás to znamená, že musíme zvýšit informovanost lékařů o tomto projektu.

Pacientkám byla nabídnuta některá speciální vyšetření, která se běžně neprovádějí. Např. genetické vyšetření, které odhalilo přítomnost vrozených poruch genů BRCA1 či BRCA2 u osmi z nich. Díky tomu se rázem změnil způsob hormonální terapie u šesti z nich a způsob sledování všech osmi pacientek. Další ženy souhlasily s vyšetřením kostní

dřeně, při kterém se hledaly skryté nádorové buňky v krvevorné tkáni. U dvou žen byly tyto buňky nalezeny a v reakci na to jsme ordinovali určité léky.

Do budoucna plánujeme pořádat víkendové semináře pro pacientky, kde by byl dostatek času na rozhovory, psychologickou pomoc, rehabilitaci a další.

V případě, že Vás při čtení článku napadly nějaké další otázky, podívejte se na internetovou stránku www.eva35.cz. Dozvíte se řadu dalších podrobností a můžete nás i kontaktovat na adrese info@eva35.cz.

MUDr. Jan Novotný, Ph.D.
Onkologická klinika VFN a 1. LF UK
Onkologické centrum nemocnice
Příbram, a. s.

PŘÍBĚHY PSANÉ ŽIVOTEM

Na přání našich čtenářů jsme se rozhodli přinášet svědectví onkologických pacientů, kteří se rozhodli svým příkladem povzbudit ty, kteří stojí na začátku neznámé cesty za uzdravením z onkologického onemocnění. Věříme, že jednotlivé příběhy budou i pro Vás povzbuzením a dobrým příkladem pro boj se zákeřnou chorobou.

Redakce

Bylo mi 33 let...

Právě v mých 33 letech se mi změnil život. Objevila jsem si bulku na prsu. Byla jsem na různých vyšetřeních včetně biopsie. Zdálo se, že nález není zhoubný, tedy benigní. Následovala operace prsu, po velké histologii byla nutná další radikální operace prsu zahrnující i odstranění spádových lymfatických (mízních) uzlin. Pak ozařování, chemoterapie.

Bylo to kruté. Měla jsem dva syny, kterým bylo 12 a 5 let.

Co dál? Jak budu žít bez prsu? Vždyť jsem ještě mladá.

Po velkém šoku jsem se začala rvát se životem. Musela jsem podstoupit další operaci – gynekologickou – odstranění vaječníků včetně vejcovodů. Uměle navozené klimakterium se mnou pěkně zalomcovalo, ale přece moji malí synové stojí za to se bít – říkala jsem si. Ovšem zanedlouho přišla recidiva nádorového bujení, další operace na hrudníku, znovu ozařování a chemoterapie se všemi nepříjemnostmi, které s tím souvisejí.

Neměla jsem sílu a nechtěla jsem už žít. V kritickou noc, kdy jsem chtěla skončit se životem, moji milovaní synové byli nějak neklidní. Starší si z válendy odkopal peřinu na zem, malý začal

plakat. Vstala jsem od připravených léků a šla chlapečky zklidnit. Přikryla jsem staršího, malého jsem ukonejšila a políbila, oba jsem pohládila po černých hlavičkách a připravené léky jsem šla vyhodit.

V tu noc jsem se rozhodla, že budu bojovat dál. Měla jsem schopné týmy lékařů, řekla jsem si, že lékaři dělají maximum a že já musím udělat totéž. V tomto momentu jsem se rozebrala. Stala jsem se stoikem a přestala jsem panikařit. Buď to dopadne dobře, nebo nedopadne.

Byla jsem nucena podstoupit ještě další operace, např. komplikovaný žlučník a jiné. Nejhorší byl úraz v městském autobuse, kdy došlo k poranění (naštípnutí) pěti krčních obratlů. Pak mě pokousal pes. Měla jsem sníženou, téměř žádnou imunitu a přiznám se, že to nebyla procházka růžovým sadem. Důležité však pro mne bylo: nevzdávat se!

Dnes je mi 67 let. Přicházejí další problémy, ale žiji!

Postarala jsem se o manžela, který je už 9 let po smrti a konce s Alzheimerovou chorobou byly těžké. Hodně mi pomáhala a radila doktorka Tondlová, které tímto velice děkuji. Maminka, která mi byla po celou dobu největší oporou, odešla před třemi roky. Byla mnoho let upoutána na lůžko, ale poslouchala jsem jí, jak nejlépe jsem mohla.

Dnes mi pomáhají moji synové a můj malý vnouček mě pozitivně dobíjí. Život opravdu není jednoduchý, je přímo těžký, ale stojí za to se rvát s nepřízní osudu.

Věra Urbánková

... a přece stojí za to říci životu ANO

Pacientka V. U., které je dnes 67 let, vyjádřila ve svém sdělení cestu, kterou ušla od začátku onemocnění rakovinou prsu ve svých 33 letech.

Snažila jsem se jí po řadu let pomáhat s jejím údělem a přiznám se, čerpala jsem z jejího postoje poučení, jak pomáhat i dalším.

Známe se od února roku 1985, do té doby se snažila zvládat deprese provázející její tělesný stav jen občasnými praktickým lékařem ordinovanými léky. Po ablaci prsu a náročné onkologické léčbě, kdy její součástí v tehdejší době byla i nutná kastrace se všemi důsledky předčasného přechodu, se snažila pracovat jako redaktorka, ale stálá únava, vyčerpání a opakované léčby jí toto znemožnily.

Těžký úraz páteře, pokousání psem s dlouho se nehojícími ranami, péče o matku upoutanou na lůžko a v roce 1996 onemocnění manžela Alzheimerovou chorobou, který jí společně s matkou byl do té doby velkou oporou, byla deprese z přepracování fixována. Synové ještě studovali, a tak přicházely i těžkosti finanční. Přesto dokázala v této době pomáhat i druhým.

Požádala jsem ji, zda by nemohla jet do sanatoria v Nové Vsi pod Pleší pomoci pacientkám, které začínaly léčbu, neboť jsem předpokládala, že její příklad bude mít lepší terapeutický efekt než moje psychoterapie. Věra, tehdy výborná řidička auta, přijela krásně upravená, a když jsem informovala několik pacientek hospitalizovaných v Nové Vsi pod Pleší, že budou mít možnost pohovoru s ní, byly velmi nedůvěřivé – vždyť tak hezká a elegantní žena „nemůže vědět co a jak“.

V místnosti vrchní sestry jsem je pak nechala. Vyšly za dlouhou chvíli a bylo

zřejmé, že se jim ulevilo. Věra totiž udělala „striptýz“, aby na vlastní oči viděla realitu, že se jedná o jednu z nich a že záleží do velké míry jen a jen na jejich postoji k nemoci a jak se s ní naučí žít. A přitom tyto pacientky vůbec nevěděly, s čím se kromě své nemoci potýká.

V posledních letech přistoupily další nemoci. Věra kvůli zelenému zákalu špatně vidí, a tak se musela smířit s nemožností řídit auto, 4x denně si píchá inzulin, a to vše překonává, je vždy upravená a radující se ze života. I když únava a bolesti ji neopouštějí, je vždy ochotna udělat, co je v jejích silách, a to i pro druhé.

Spřátelily jsme se. Velmi si jí vážím, a proto jsem ji požádala, aby se rozdělila o své prožitky a svou cestu životem s těmi, kterým bude jistě vzpruhou, ale i návodem k přizpůsobení se situaci. Jsem přesvědčena, že tento příklad a tato zpověď je účinnější psychoterapií než to, co často můžeme poskytnout my lékaři, byť v dobré víře.

MUDr. Henrieta Tondlová

... žijí s umělým vývodem ze střev

Co víte o lidech, kteří žijí s dočasným nebo trvalým vývodem střeva nebo močovodu na stěnu břišní? Víte, že se jim říká stomici? Stoma je řecké slovo a znamená ústa, ale i otvor. Stomici mají na těle o jeden, někdy o dva „otvory“ více než běžná populace.

Příčin, proč se člověk stane stomikem, je více. Nejčastějším důvodem je rakovina (asi 70–80 % všech pacientů),

zejména rakovina tlustého střeva – v té je ČR bohužel na prvním místě ve světových statistikách. Důvodem založení stomie mohou být další nepříjemná onemocnění jako kolitida nebo Crohnova nemoc. Vrozená nedostatečnost je dalším důvodem, proč od mládí mají lidé vytvořen vývod, jen někteří mají to štěstí, že jim lékaři dodatečně vytvoří to, oč je příroda ošídila.

Všechny z výše uvedených onemocnění jsou velmi závažná a není divu, že se sdružení stomiků málo prezentují na veřejnosti. Pacienti mají obvykle dost starostí se svým zdravotním stavem. Mají často velké problémy nejdříve zdravotní a pak zejména psychické s tím, jak se zařadit do běžného života. Pražský klub stomiků FIT-ILCO ČR, o.s., byl založen v roce 1993. Do klubu vstupují pacienti nejrůznějšího věku, nejmladšímu bylo mírně přes 20 let, výjimkou nejsou ani pacienti nad 80 let. V době, kdy klub vznikl, nebyly vyškolené stomasestry, nefungovaly poradny pro stomiky v nemocnicích, bylo málo dnes již běžně dostupných pomůcek. Kluby, které v té době vznikaly, měly pro stomiky obrovský význam. I dnes je oč usilovat. Máme možnost používat pomůcky, které umožňují plnohodnotně žít. V každé nemocnici jsou vyškolené stomasestry, které pacienty naučí, jak s pomůckami zacházet, a řeší nejrůznější zdravotní problémy a komplikace. Dobrá stomasestra je pro pacienta výhrou.

Ale co psychika člověka? Zde hraje nezastupitelnou roli kluby stomiků. Pomáhají novým pacientům vyrovnat se psychicky a fyzicky s náročnou léčbou, ukazují cestu, jak se vyrovnat s novou situací, ukazují, jak žít dál. Myslím, že všechny nové stomiky potěší, když se setkají s lidmi, kteří se už s postižením vyrovnali, zvládli nelehkou léčbu a žijí se stomií 1, 5, 10, 20 i více než 30 let. Nestor českých stomiků má stomii už od konce 50. let minulého století.

V klubech se stomici dozvídají o nových pomůckách, které v ČR nabízejí čtyři firmy. Kluby **hájí zájmy stomiků**, pečují o jejich specifické potřeby, prosazují jejich rovnoprávné postavení a napomáhají jim k plnému začlenění ve společnosti, pořádají schůze, besedy s výrobcí pomůcek,

lékaři, stomasestrami. Mnohé kluby pořádají pro své členy rekondiční pobyty. Výměna zkušeností mezi stomiky je velmi užitečná, vždyť různé nápady a vylepšení mohou pomoci získat zpět ztracenou sebedůvěru. V ČR pracuje 20 regionálních klubů stomiků. Kluby úzce spolupracují, vedoucí klubů se dvakrát ročně setkávají na pracovních setkáních pořádaných Českým ILCO – celorepublikovým sdružením stomiků. Dva kluby jsou v Brně, po jednom je v České Lípě, Chebu, Karlových Varech, Kroměříži, Novém Jičíně, Opavě, Ostravě, Praze, Prostějově, Přerově, Příbrami, Táboře, Zlíně a klub Vysočina v Bystřici pod Pernštýnem. Dále samostatně pracuje klub v Blansku, Hradci Králové, Strakonících, Trutnově a Ústí nad Orlicí. Pokud potřebujete kontakt na kluby,

najdete je na adrese www.ILCO.cz. Pokud se s počítačem nekamarádíte, s vyhledáním adresy pomohou Vaše děti, vnoučata, pracovníce v knihovně nebo na obecním úřadě, popřípadě volejte na níže uvedený telefon. Spojení na kluby mají i všechny firmy vyrábějící pro nás nezbytné pomůcky. Neváhejte navázat kontakt se zkušenými stomiky. V klubech se dozvíte potřebné informace a zažijete i mnoho legrace, získáte novou energii.

Pokud se stomikovi podaří vyrovnat se se svou nemocí, získá nový pohled na svět, na život. Začne myslet pozitivně, je rád, že žije, a nestresuje se zbytečnými starostmi. Každý den je pro něj krásný. Ráda bych popřála všem, aby se jim dařilo dívat se na svět pozitivně.

Marie Ředinová

FIT ILCO ČR, tel.: 728 870 963

SEMINÁŘ O EUTANAZII A PALIATIVNÍ PÉČI

Koncem května se v Praze uskutečnil zajímavý seminář na dané téma, jehož heslem bylo:

Práva má ten, kdo o nich ví.

Seminář byl uspořádán v rámci projektu Transition Facility, byl podpořen z prostředků Evropské unie a záštitu nad ním převzal náměstek hejtmana Středočeského kraje pan mgr. Vacek. Účastnili se ho naši přední lékaři i zahraniční hosté.

Psycholog profesor J. Křivohlavý vysvětlil zásadní pojmy:

Exit = odchod

Hospic = pohostinný dům

Paliativní – slovo pocházející z řečtiny = obrátit zpět. Jde o důstojné uzavření účtu života.

Pan profesor se zamýšlel nad důstojným uzavřením života, hovořil o mezních situacích v životě, kdy je třeba mobilizovat odvalu. Připomněl důležitost smíření se s tím, že náš život jednoho dne skončí, ale současně upozornil na to, jak je důležité, aby v takové mezní situaci odcházející nebyl sám, aby s ním někdo byl, samozřejmě nejlépe někdo z blízkých. Zdůraznil i umění odpouštění i pomoc hledání cesty odpouštění.

MUDr. Z. Kalvach z 3. interní kliniky Všeobecné fakultní nemocnice v Praze hovořil o paliativní péči a nedostacích, které se vyskytují v této péči na standardních nemocničních odděleních. Nejde jen o neznalost personálu, ale vytrácí se i soucit a zcela chybí soukromí pacientů. Chybí právní opora pro odstoupení od léčby, přitom paliativní péče je více než odstoupení od léčby. Proto je třeba podpořit zájem o tuto problematiku umírajících, neboť vždy jde o „tady a právě teď“. Je zapotřebí navázat spolupráci s dobrovolníky, s komunitou, s hospicovým hnutím, ale především také s rodinou.

Dále se hovořilo o podmínkách pro přijetí do hospice. Základními kritérii jsou:

- nemoc, která ohrožuje pacienta
- „vítězná“ medicína už nemá dále co nabídnout
- domácí péče není reálná

Většinou jde o onkologické pacienty, pro něž paliativní péče je nejvyšší odbornou pomocí. Ideálem je, aby člověk odcházel ze světa usmířen, bez bolesti fyzické, psychické i sociální a s věčností za život, který mu byl dán. Cílem současné medicíny je,

aby odchod ze života byl bezbolestný, důstojný a jeho kvalita byla až do jeho konce solidní.

Podle Světové zdravotnické organizace (WHO) by mělo být na 100.000 obyvatel 5 hospicových lůžek, což znamená, že v naší republice by mělo být nebo je zapotřebí 514 lůžek. V současné době je jich pouze 280.

Profesor MUDr. Pavko z Fakultní nemocnice Motol hovořil o eutanazii. Považuje ji za úmyslné usmrcení člověka na jeho přání a pokládá to za otázku svobody rozhodnutí každého člověka na ukončení vlastního života. Jde o svobodu člověka zhodnotit svůj život. Trpí-li bolestí, není dnes důvod volat po eutanazii, ale důvodem může být například i pocit absolutní opuštěnosti, kdy si pacient uvědomuje, že už pro nikoho nic neznamena a život ztrácí smysl. Podle jeho názoru eutanazie může být rozložena v čase – zvyšováním dávek opiátů a narkotik. Považuje za správné respektovat přání pacienta ohledně postupu.

Názory tohoto předního chirurga vyvolaly bohatou diskusi, v níž se ozvalo mnoho námitek proti zneužití.

Na diskusi reagoval dr. Prokop z Rajhradu, který především definoval pojem eutanazie, který v překladu můžeme chápat jako dobrá smrt.

Eutanazie je úmyslné ukončení života nevléčitelně nemocné osoby na její výslovnou opakovanou žádost, tlumočenou někým jiným než nemocnou osobou.

Eutanazie není podání opiátů či jiných léků za účelem řešení symptomů, není to ani odstoupení od zbytečně zatěžující léčby, ani odstoupení od resuscitace a sedace pacienta v terminálním stadiu.

ThDr. Opatrný z teologické katolické fakulty zdůraznil, že katolická církev byla a je vždy pro ochranu života, a to od početí až do smrti. Připomněl, že příprava na smrt patřivala dříve do repertoáru každého slušného člověka.

V diskusi se objevil také názor, že eutanazie je vlastně volání o pomoc, znovu však někteří varovali před jejím zneužitím.

Paliativní medicína má za úkol utlumit potíže pacienta i s rizikem, že zkrátí jeho život. V té souvislosti upozornil MUDr. Kalvach, že eutanazie

a paliativní péče jsou právně rozlišeny a nepřekrývají se.

MUDr. Vepřek pak hovořil o právech nevléčitelně nemocných. Upozornil na Listinu základních práv a svobod – Ústava článek 17 a 31 –, a na zákony číslo 20/1960 Sb. o péči o zdraví lidu, 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění a 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím. Dále upozornil na Etický kodex práv pacientů a Chartu práv umírajících (doporučení Rady Evropy č. 1418/1991). Hovořil rovněž o narušeném vztahu mezi pacienty a lékaři (tzv. selhání třetí strany) a poukázal na hlavní trendy změn, které jsou velmi obtížné, ale při oboustranné snaze se dají zlepšit i při dodržování stanovených pravidel.

V další diskusi koordinátorka práv pacientů ing. Pánková promluvila o právech pacientů v praxi, upozornila na nevhodné přístupy lékařů k pacientům, ale i na nárok pacienta na náročnou léčbu i na náhradu škody, dojde-li k nesprávnému léčení.

Hovořila o konkrétních byrokratických případech i nevhodném chování lékařů.

Zástupkyně Krajského úřadu paní Cardová pak připomněla práva nevléčitelně nemocných na sociální dávky, na příspěvek na péči, na zvýšené náklady, na kompenzační pomůcky i na dávky pomoci v hmotné nouzi. Jde o zákon č. 100 Sb. z roku 1991.

Asistenční služba pro pacienty v domácí péči se uskutečňuje prostřednictvím mobilních hospiců. Ovšem tato služba není dosud hrazena z veřejného zdravotního pojištění. Také se hovořilo o objednacích dobách, neboť některé hospice mají delší či dlouhou objednacích dobu, jiné – třeba hospice v Prachaticích – jsou obsazeny pouze z 50 %, a přitom ochotně přijímají pacienty i z jiných lokalit republiky.

Další podrobnosti na dané téma najdete na www.hospice.cz

*Semináře se účastnila a referovala
MUDr. Eliška Hrubá*

REKLAMA NA ALKOHOL A DĚTI

V roce 2006 se uskutečnil výzkum o vlivu reklamy alkoholu na děti, jehož výsledky nejsou potěšitelné.

Údaje o spotřebě alkoholu u našich dětí by měly vést rodiče i politiky k větší obezřetnosti. Měli by společně hledat

cesty, jak tento nepříznivý stav zvrátit. To, že se jedná o skutečně vážný problém, lze doložit původními dosud nepublikovanými údaji z mezinárodní studie HBSC, která vznikla v rámci Evropského akčního plánu o alkoholu.

Vliv reklamy alkoholu na děti

Podle MUDr. Sovinové ze Státního zdravotního ústavu si naše děti reklamu na alkoholické nápoje pamatují. Prakticky všechny dětem nejnámější reklamy pocházely z televizního vysílání. V letošním roce byla publikována rozsáhlá studie americké vládní instituce NIAAA, zabývající se prevencí a léčbou škod způsobených alkoholem. Autoři studie zjišťovali souvislost mezi vystavováním reklamě a pitím alkoholu nebo úmyslem pít alkohol u žáků 6. a 7. tříd základních škol. Na základě výsledků této studie autoři doporučují, aby politici zvážili omezení nejnebezpečnějších druhů reklamy alkoholu tak, aby neohrožovala děti. K podobným výsledkům došli i některé dřívější práce.

Reklama by měla být omezena tak, aby neohrožovala děti. V televizním vysílání by reklama na alkohol neměla být zařazována před 22. hodinou.

*PhDr. Ladislav Csémy
Psychiatrické centrum Praha*

FW Reklama alkoholu v televizi a děti

		11 let (%)	13 let (%)	15 let (%)
PIVO	Chlapci	9,1	15,0	35,6
	Dívky	3,7	9,9	20,5
	Všichni	6,4	12,5	28,1
VÍNO	Chlapci	2,2	5,1	10,0
	Dívky	0,4	4,4	9,6
	Všichni	1,3	4,7	9,8
DESTILÁTY	Chlapci	1,2	3,5	10,2
	Dívky	0,1	2,3	6,5
	Všichni	0,7	2,9	8,4

HOSPIC DOBRÉHO PASTÝŘE

Před 7 lety byl položen základní kámen pro vybudování hospice v Čerčanech. Ústav má sloužit pro nemocné Středočeského kraje. V první době bylo nutno se postarat o finance, což se podařilo po úporné snaze paní MUDr. Terezy Dvořákové, předsedkyně sdružení TŘI.

V sobotu 8. září se konal Den otevřených dveří. Účastnilo se ho kolem 200 návštěvníků. Přítomné, mezi nimiž byli zástupci Ministerstva zdravotnictví ČR, projektant a stavitel budovy, zástupci dalších českých hospiců v čele s dr. Marií Svatošovou, uvítal starosta Čerčan.

Budova je dvoupatrová. Bude mít 20 jednolůžkových pokojů s příslušenstvím a možností přistýlky pro příbuzné a 5 dvoulůžkových pokojů, rovněž s příslušenstvím.

Podle zkušeností jiných hospiců je tato lůžková kapacita nejvýhodnější.

Cílem celého projektu je centrum odborné péče a podpory pro nevyčísitelně nemocné a jejich blízké. Hospicové hnutí vychází z úcty k člověku a možností dožít život v důstojnosti.

V současné době se hospicová služba nachází v 90 zemích světa

a představuje více než 7.000 lůžkových a domácích zařízení. V Evropě je hospicová služba nejvíce rozšířena ve Velké Británii, ve střední Evropě hlavně v Polsku, kde je v současné době asi 300 lůžkových zařízení.

MUDr. Jarmila Pradáčová, CSc.

NOVÉ PUBLIKACE LIGY

Všechny naše čtenáře bychom rádi upozornili na dvě naše nové publikace.

Nekonvenční protinádorová léčba – autor prof. MUDr. Evžen Skála, CSc.

Jde o publikaci, v níž se autor pokusil přehledně shrnout doplňkovou a podpůrnou léčbu u onkologických pacientů. Autor předkládá laikům objektivní fakta o nekonvenčních postupech a preparátech, kterých na trhu stále přibývá. Nejde sice o důslednou léčbu rakoviny, ale v některých případech o prospěšnou doplňkovou léčbu.

Doporučujeme všem, aby si stránky pozorně přečetli a zamysleli se i nad závěrečnou autorovou větou, v níž říká: „Dívejte se na vše objektivně a střízlivě, nemůžete získat informace pouze z reklam a inzerátů, raději počkejte s nákupem několik dní a získejte informace od důvěryhodných osob, které věci rozumí.“

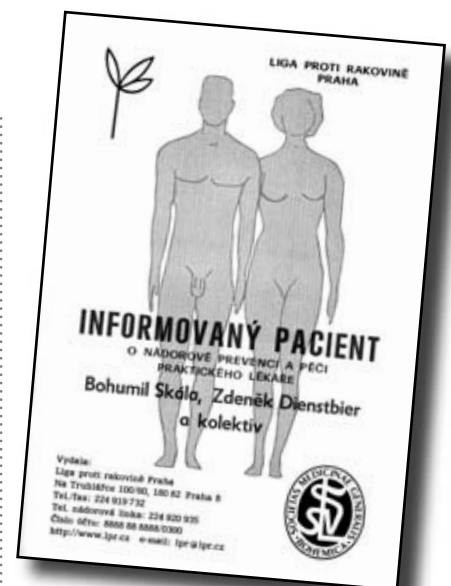
Druhou novou publikací je rozsáhlejší publikace **Informovaný pacient**, na jejímž vydání se podíleli Bohumil Skála, Zdeněk Dienstbier a kolektiv autorů. Jde o nádorovou prevenci a péči

praktického lékaře. Z předmluvy předsedy České onkologické společnosti prof. MUDr. Jiřího Vorlíčka vyjímáme:

„Není přehnané tvrzení, že na každém občanovi naší republiky záleží, jak úspěšně se zhubnými nádory bojujeme. Není to tedy ani zdaleka jen úkol zdravotníků, je nutné, aby si tento problém uvědomily už děti v základní škole, všichni dospělí včetně zaměstnavatelů a zaměstnanců, politiků, prostě je nutné, aby se problematika zhubných nádorů stala součástí celonárodního povědomí a sehrávala důležitou roli v našem myšlení i v celostátní politické agendě.“

V publikaci najdete rozhovor lékaře s pacientem, údaje o výskytu rakoviny, slovo o prevenci i o prevenci v ordinaci praktického lékaře, preventivní postupy u vybraných nádorových onemocnění, dočtete se o významu preventivních prohlídek i o časných příznacích zhubných nádorů.

Publikace hovoří o roli sestry v primární prevenci, o včasných záchytech jednotlivých onemocnění, zobrazovacích metodách, léčení i o právech občanů. Obsahuje rovněž Národní

onkologický program, Evropský kodex, Deklaraci práv onkologických pacientů, charakteristiku Pařížské charty, seznam akreditovaných pracovišť mamografického screeningu a také informace o dobrovolných charitativních neziskových onkologických iniciativách a organizacích.

Obě publikace si můžete objednat v sekretariátu Ligy proti rakovině Praha – stejně jako ostatní brožury je distribuujeme zdarma.

(red)

Výživa při nádorovém onemocnění

Více než 50% onkologických pacientů trpí malnutricí již v době diagnózy.¹⁾

Ta má špatný vliv na:

- prognózu onemocnění
- účinnost léčby
- kvalitu života pacienta

Včasné zahájení nutriční podpory je nezbytnou součástí moderní onkologické léčby.

„Nutridrink podporuje
Ligu proti rakovině“

¹⁾ De Wys WD et al. Am J Med 1980, 69, 491-7.

NUTRIDRINK

...vždy, když běžná strava nestačí

Praktickou příručku „Výživa při nádorovém onemocnění“ si můžete nyní zdarma i objednat.

Stačí zaslat vyplněný kupon na adresu:

NUTRICIA, a.s., Na Pankráci 30, 140 21 Praha 4

OBJEDNÁVKOVÝ KUPON

Mám zájem o bezplatné zaslání příručky

„Výživa při nádorovém onemocnění“ V počtu.....ks

Jméno a příjmení.....

Adresa.....

Brožurku si můžete zdarma objednat i na naší bezplatné infolince NUTRIDRINK: 800 110 000

Pondělí – pátek 8³⁰ – 16⁰⁰ hodin
e-mail: informace@prague.nutricia.com,
www.nutriciaclinical.cz
www.vyzivavnemoci.cz

liga.p.r.07

NĚKOLIK SLOV O NÁDORECH V DĚTSKÉM VĚKU

Pod heslem „Dnešní děti – zítřejší svět“ zahájila letos Mezinárodní unie proti rakovině UICC pětiletou kampaň, zaměřenou na prevenci nádorů v rodinách. Jak všichni víte, také letošní Český den proti rakovině, pořádaný LPR Praha a provázený tradiční květinovou sbírkou, byl věnován této problematice pod heslem „Tiká v každé rodině“.

I když je dnes naděje na vyléčení nádoru u dítěte nepoměrně příznivější než v minulosti, je taková situace vždy stresem pro nemocného, jeho rodiče i další blízké.

Dovolte, abych se Vám dnes představil také jako lékař, který se oboru dětské onkologie před řadou let také věnoval.

V minulém roce jsem se po dlouhé době setkal s prof. MUDr. Janem Petráškem, DrSc., který po mnoho let pracovat, na 3. interní klinice fakulty všeobecného lékařství UK v Praze. Udělal mi velkou radost, když mi připomněl naše mladá léta, kdy jsme vzájemně spolupracovali. Tehdy nás spojil zájem o některé nádory dětského věku a výsledkem toho byl první průkaz hormonálně aktivního sympatoblastomu dítěte u nás. Sdělení o tom bylo publikováno v roce 1961 v Časopise lékařů českých, číslo 42. Sympatoblastom patří k nezralým formám nádorů periferního nervstva zvaným neuroblastomy. Nejčastěji se vyskytuje v nervových gangliích podél páteře a v děni nadledvin a velmi brzy metastazuje. Ačkoliv byl tento typ nádoru rozpoznán už v roce 1917, jeho hormonální aktivita byla popsána až po 40 letech v roce 1957 a ještě později byly nalezeny metabolity produkovaných hormonů v moči. Námi bylo prokázáno vylučování metabolitu zvaného kyselina vanilmandlová v moči osmiletého chlapce,

léčeného ozařováním na Radiologické klinice UK, kde jsem působil jako mladý sekundární lékař. Náš nález byl tehdy učiněn jen 4 roky po objevu hormonální aktivity tohoto nádoru a záhy po průkazu vylučování uvedeného metabolitu močí, když v zahraniční literatuře bylo v té době popsáno jen kolem 15 takto metabolicky aktivních sympatoblastomů. Naše spolupráce pak vedla ještě ke dvěma publikacím o nádorech sympatického systému, ve kterých jsme popsali nálezy tohoto a dalších metabolitů již ve větší skupině nemocných dětí.

Čas je ovšem nevděčnick a na starší českou literaturu zapomíná. Proto si dovoluji osvěžit paměť i odborníkům, pokud se jim tento Zpravodaj dostane

do rukou a zároveň vyslovit dík profesorovi Petráškově za milou vzpomínku.

Když se vracím k počátkům své onkologické praxe, zjišťuji, že jsem se za sedm let působení na Radiologické klinice UK podílel celkem na 16 publikacích v odborném tisku a sedm z nich bylo věnováno právě nádorům dětského věku. Jen pro ilustraci: v letech 1946–1965 bylo na klinice léčeno převážně ozařováním již více než 500 dětí ve věku do 14 let se zhoubnými nádory a 48 z nich právě na neuroblastomy. Publikace o nich vzbudila zájem i u redakce amerického časopisu *Pediatrics Digest*, která si ode mne vyžádala zkrácené znění a otiskla je v čísle 1 v roce 1968.

Tuto vzpomínku si dovoluji také věnovat památce již před 31 lety zesnulému odbornému asistentu kliniku MUDr. Leopoldu Palečkovi, nezapomenutelnému lékaři, který mě k problematice dětské onkologie rovněž přivedl. Nepochybuji, že ještě dnes žijí jím ošetřovaní vyléčení pacienti, pamětníci jeho nesmírně laskavé povahy a hlubokého lidského vztahu k nemocným.

Můj původní záměr věnovat se trvale dětské onkologii byl po sedmi letech činnosti na klinice přerušen odchodem do nového působiště, ve kterém jsem setrval 38 let. Ale o tom „několik slov“ zase třeba někdy příště.

MUDr. Zdeněk Vích, CSc.

KLUBY

ALEN Praha

Poslední červnový týden se členky sdružení společně s rodinnými příslušníky účastnily odborného semináře v Lázních Libverda. Seminář

byl financován ze zdravotnického grantu Magistrátu hlavního města Prahy. Procedury, cvičení, masáže, ale i výlety po okolních zajímavostech regionu přispěly k dobré fyzické i psychické zdatnosti všech účastníků. V závěru pobytu byla připravena edukační přednáška *Ženy ženám*, na niž byli pozváni i lázeňští hosté. Přednáška členky Alenu Heleny Pickové na téma *Prevence a boj proti rakovině prsu* byla přijata s velkým zájmem.

Účastníci semináře se shodli na tom, že díky milému a vstřícnému přístupu lázeňského personálu, chutnému stravování i krásné přírodě v okolí Lázní Libverda odjíždějí domů uzdravení na těle i duši. Navíc díky grantu měli všichni možnost prožít krásných sedm dní ve společnosti rodinných příslušníků, kteří se podobné akce zúčastnili poprvé.

Věra Formánková

Už počtvrté se Alenky sešly s členkami pardubického klubu KON na společném výletě po východočeských zajímavostech. Tentokrát se vydaly do letoviska Potštejn, který je znám

s svým mohutným hradem. Počasí se vydařilo, a tak z výšky hradu mohly účastnice obdivovat nejen tuto stavbu, ale i nádherný pohled na panorama Orlických hor. Výlet se po všech stránkách vydařil, a tak se členky obou klubů těší na příští rok, pro nějž prý už je připraveno překvapení.

Milan Keliš

S klubem BENKON Benešov si pražské členky Alenu prodloužily jeden červnový víkend, který prožily v turistické základně Domu dětí v Jablonném nad Vltavou. Program vycházek

a plavání byl tentokrát zpestřen vystoupením bříšňi tanečnice, který tak zaujal, že se členky Alenu přihlásily do podzimního kurzu orientálního tance. Kamarádkám Benkonu patří náš upřímný dík.

Členky Alenu

FIT ILCO ČR

V červnu proběhla v Poděbradech rekonvice, které se účastnilo 16 stomiků. Cvičení, procedury, koupele i plavání v ba-

zěnu v Zimních lázních si všichni účastníci pochvalovali. Návštěva solné jeskyně s šuměním moře a křikem racků byla novým zážitkem. Každodenní kolonádní koncerty zpestřily naše dny a pohladily po duši. Týden uběhl jako voda, a tak se účastníci rozjížděli do svých domovů nejen s poděkováním předsedkyni paní Ředinové, která se o ně perfektně starala, ale i s přáním dalšího společného setkání v příštím roce.

MAMMA HELP Centra

Z bulletinu sdružení žen s nádorovým onemocněním prsu vybíráme:

Pražské centrum se v září bude skvět novotou. Během prázdnin došlo k velké rekonstrukci, dalo by se říci od hlavy až k patě – od stropu až po podlahy.

Rekondiční pobyt v Novohradských horách se také vydařil. Krajina, počasí, příroda i program natolik zaujaly, že všechny účastnice se už dnes těší na „opáčko“.

Brněnské centrum uspořádalo kurz ubrouskové techniky, besedu s MUDr. Šlampaou, které se účastnily i studentky sociálně právní školy, a pro mlsné jazýčky gurmánský kurz koktejlů, který všichni zúčastnění přijali s velkým nadšením.

Přerovské centrum se podílelo na výstavě Nezůstávej sama v Hranicích a při červnovém setkání si účastnice vzájemně vyměnily recepty na jarní saláty. První polovinu roku zakončily srdečným setkáním u Bečvy. Členky klubu se také účastnily projektu Růžová jízda, kde končil i svou jízdu „růžový autobus“, který cestoval na jaře po mnoha českých městech a šířil osvětu o samovyšetřování prsu a prevenci rakoviny.

Plzeňské centrum se pustilo o prázdninách do pilné práce. Zmapovalo si zdravotnická zařízení, kde jsou mamografy, mamologické poradny, lymfodrenáže a onkologická oddělení nejen ve městě, ale i v okolí Plzně. Členky klubu zkompletovaly informační materiály a vyrazily do plzeňských ulic. S povděkem můžeme konstatovat – říká Marcela Špánková –, že jsme nikde nebyly odmítnuty, naopak většina lékařů přislíbila spolupráci s tím, že budou předávat informace

o našem centru pacientkám a jejich blízkým. Ohlas na sebe nedal dlouho čekat. Nové klientky měly zájem o lymfodrenáže, ale i rekondiční pobyty a další činnost.

ONKO-AMAZONKY Ostrava

ONKO-AMAZONKY
Sdružení onkologických pacientů
OSTRAVA

Ani ostravské Amazonky o prázdninách nezahálely. Uspořádaly několik výletů do Heřmanic, Klimkovic, Čeladné, vypravily se do Kroměříže a zahradní železnice Střížkov. Začátkem září se sešly na pravidelném onkologickém setkání, vyslechly přednášku docenta Čermáka o asertivitě a společně navštívily i ZOO. Poslední zářijový týden odjely na rekondiční pobyt do Karlovy Studánky.

Vedení klubu uspořádalo na výroční schůzi dotazníkovou akci o spokojenosti členek s programem sdružení. Na otázky Jste spokojena s úrovní organizovaných akcí? Přispívají rekondiční pobyty ke zkvalitnění vašeho života? Jsou přednášky pro vás přínosem? Je obsah našeho Zpravodaje pro vás srozumitelný? byly odpovědi pozitivní. Za nejpříjemnější akce považují členky rekondiční pobyty a besedy. Zájem je o solnou jeskyni, arteterapii a mezi návrhy bylo i doporučení více se věnovat osamělým členkám.

*

Nejstarší členka klubu nám poslala následující řádky:

Onko-Amazonky považují za jednu z nejdůležitějších neziskových organizací v našem kraji. Pomáhá lidem, kteří onemocní jednou z nejstrašnějších nemocí lidstva. Jsou to především ženy, které prodělaly rakovinu prsu, a svou nemoc (jako třeba HIV) si žádným způsobem nezavinily. Onemocní-li žena touto chorobou, sdružení se jí snaží ze všech sil pomáhat porozuměním a dodáváním sil.

Zve ženy, ale i muže do svých řad, zve je na pravidelná setkání, přednášky a rekondice. Koná pro ně cvičení, plavání i školení. Nejoblíbenější jsou zdravotní rekondiční pobyty, při kterých se ženy zbavují svého handicapu, snaží se jedna druhé pomáhat a povzbuzují se navzájem.

Jsou mezi námi velké věkové rozdíly.

Naší nejmladší členka je 36 let a nejstarší 86 roků. Padesát let rozdílu představuje tři lidské generace, ale v kolektivu to vůbec nevádí. Já sama se těším na každou chvíli, kterou strávím s ostatními.

Jiřina Teplá

Liga proti rakovině NÁCHOD

LPR Náchod byla založena asi před 10 lety. Zpočátku zaměřila svoji činnost na osvětu a na sponzorování některých onkologických akcí. Přispěla na doplnění nemocniční lékařské knihovny o nové odborné knihy, zakoupila a věnovala nemocnici velkou americkou monografii o chirurgické léčbě karcinomu prsu, kde byly nejnovější vědecké poznatky. Liga rovněž tehdy zakoupila první lymfodrenážní přístroj, který zapůjčila do privátního rehabilitačního zařízení dr. Falty, který nechal vyškolit v Brně jednu sestru, a tak nemocné ženy z našeho regionu nemusely dojíždět až do Hradce Králové či Pardubic.

Liga také nezapomněla na ty, které svůj boj s rakovinou prohrávaly, a věnovala hospici Sv. Anežky v Červeném

Kostelci v roce 2005 10.000 Kč a v roce 2006 30.000 Kč na zakoupení speciálního lůžka. Svoji výbavu jsme rozšířili o dva fantomy na nácvik sebevšešetřování a zaměřili jsme se hlavně na školy. V roce 2006 jsme vyškolili 374 žáků na 8 přednáškách. V roce 2007 jsme uskutečnili přednášku pro profesory obchodní akademie, jednu pro veřejnost v Červeném Kostelci, pro žáky a profesory Hotelové školy v Hronově, proženynáchodského Městského úřadu a pro veřejnost v Polici nad Metují. Do poloviny roku 2007 prošlo našim školením 546 posluchačů. Zaměřujeme se nejen na prevenci a boj s rakovinou, ale i na kouření a prevenci rakoviny tlustého střeva. To vše je realizováno díky obětavé spolupráci členů naší organizace. Rád bych vzpomněl zejména obětavosti paní Mikšovské, která byla motorem všech našich činností včetně Květinového dne, bohužel v loňském roce svůj statečný boj prohrála. Letos jsme spolupracovali při chari-

tativní akci hronovské Hotelové školy a její pobočky ve Vrchlabí, jejíž výtěžek se žáci rozhodli věnovat na podporu svých dvou spolužáků, kteří bojovali se zákeřnou onkologickou chorobou. Také letošní Český den proti rakovině se nám vydařil. V tisku, rozhlasu i kabelové televizi jsme měli řadu přednášek a článků a v samotný den jsme požádali pěvecký kroužek gymnázia o vystoupení. Pod vedením

sbormistra ing. Čejpa studenti vystoupili na náměstí před radnicí a nám se podařilo se spolupracovníky prodat 14.360 žlutých kvítků a vybrat celkem 295.617 Kč.

Práce se nám daří, ale stále je před námi mnoho úkolů, stále je co vylepšovat a rozvíjet v mladých lidech pocit spoluodpovědnosti za své zdraví.

MUDr. Vladimír Müller

POŠTA

omšelého Sanatoria Paracelsus s. r. o. jsem postřehl ještě několik zanedbaných staveb a další obytné budovy obklopené zelení. Později se mi potvrdilo, že se městečko stavělo za rozkvětu hornictví – činžáky a paneláky, kde jsou dnes spíše důchodci a nezaměstnaní. Jinak to ve vzrostlé zeleni nepůsobí nijak rušivě a městečko je celkově úpravné.

Vlastní sanatorium má v suterénu většinou starší zařízení pro lázeňské procedury, ale funkční s vynikajícím personálem, který zvládl i naši poměrně větší skupinu. V přízemí je potom možnost absolvovat další suché procedury, magnet, masáže, využít vybavené tělocvičny a jiné, vše pod odborným dohledem.

Pokoje v přízemí jsou považovány za nadstandard, což je televize, sprcha s WC, ale někde bez možnosti na noc zatemnit. Kdo si je objedná, tak připlatí. Standardní jsou zde pokoje v patře se společnými koupelnami a WC na chodbě.

Dřívější provozování bufetu odvádě dle pamětníků čas a zůstaly jenom

MEZIBOŘÍ 2007 „REKONDIČNÍ MÝTY“ BOŘÍ I NEBOŘÍ.

Červnový čtrnáctidenní rekondiční pobyt mi nedá spát. Zažil jsem a se mnou jistě další účastníci a účastnice mnoho protikladů, u kterých se chci zastavit. Společná doprava autobusem

z Prahy po pro mě neznámé trase do Meziboří u Litvínova byla zajímavá střídavou změnou krajiny a velmi rychle uběhla. Špinavý sever zmizel a nestačil jsem se divit množství vzrostlé zeleně, a tak tedy klobouk dolů k pokloně. Při vystupování u podle názvu dost

televizní místnosti a neudržovaná terasa, umně zakrytá zeleným kobercem. Naštěstí bylo pěkné počasí a využil jsem možnosti krásných vycházek a dobré dopravy třeba na Moldavu, přehradu Fláje a jiné. Velmi mne překvapila nebývalá ochota dopravců a na turistických stezkách jsem i za několik hodin nepotkal živou duši, mimo skupinu, s níž jsem šel! Celkový dobrý dojem z okolí Litvínova, Mostu, Teplic a dalších míst jsem si udělal na zájezdu mikrobusem místního dopravce s návštěvou pro mě ohromného, ale jinak malého povrchového uhelného dolu.

V místních infocentrech bylo k dostání minimum poznávacího materiálu, a tak jsem zašel do redakce místních novin a měl jsem všeho dost i pro další účastníky. Mimo jiné se tu prodávají pouze zastaralé pohlednice a perličkou je na nich sovětská vlajka.

Při lázeňských procedurách, cvičení a vycházkách také vyhládne. Byl jsem předem varován, že vadou na kráse je jídlo, ale skutečnost zaperlila, jak podivnou sestavou, tak i podivnou chuť. Návštěva vedoucího stravovny, ze které se jídlo dováželo, přinesla pouze změnu v množství chleba, uvařenější brambory a stejně slané polévky. A snídaně nebo balíčky se nesly ve stejném duchu. Nejvíce bylo extra tvrdých jablek! Chuřovkou byla zasmrádlá vařená vejce ve skořápkách! Věřím, že dovážení několika desítek celodenních porcí není asi finančně výhodné, ale platit za předvedenou nekvalitu? Řešením by byla třeba kvalitní polopenze a v kuchyni trochu nádobí a mikrovlnky. Malých občůdků je v okolí dost, restaurací také, ale většinou nevaří.

Ke kladům sanatoria a pořádající LPR patří pečlivá vstupní a výstupní prohlídka s předpisem procedur, přednášky lékařů, přítomnost zdravotní sestry, která pečlivě eviduje i odchody na individuální skupinové zdravotní vycházky, a stálá služba dalšího zdravotníka v nočních hodinách. Pomoc jsem potřeboval i já, když jsem zachutnal, repelent nerepelent, klíš-fátům!

Na závěr ještě obehnaná zpráva! Opět bylo „jen“ zanedbatelné procento mužů v čele s panem Mrázem z Prahy.

Obětavě všem pomáhal až do odjezdu z pražského vlakového nádraží a ještě další informace navíc poslal poštou.

*Jirka Vokatý
ILCO Tábor*

VYJÁDRĚNÍ K ČLÁNKU NEZÁVIDĚNÍHODNÝ PRIMÁT – KARCINOM TLUSTÉHO STŘEVA

O rakovině tlustého střeva se poměrně málo píše, i když v ČR toto onemocnění zaujímá přední místo ve světových statistikách. Protože i já jsem prodělala operaci kolorektálního karcinomu a podstoupila následnou léčbu, se zájmem jsem se začela do článku otištěného ve 2. čísle Informačního zpravodaje Ligy proti rakovině z června 2007 (dále IZ). Článek je vysoce odborný. Je určen pro odbornou veřejnost. V článku je obsaženo mnoho zajímavých informací a statistických údajů. Je naprosto skvělé, že ČR se stala druhou zemí na světě, v níž byl program populačního screeningu KR-CA přijat, je skvělé, že praktičtí lékaři a sestry jsou školeni, jak tento program provádět a propagovat – důležité je i vědět, že preventivní vyšetření je třeba po dvou letech opakovat. Je úžasné, že pod patronací České lékařské společnosti vznikala Rada pro KR-CA sdružující zástupce odborných společností, zdravotních pojišťoven, Ministerstva zdravotnictví ČR a nadace Víze 97. Je dobře vědět, že existuje

Česká gastroenterologická společnost. Škoda, že se MZ a zdravotní pojišťovny nemohou dohodnout, a nemůže se tedy od roku 2002 sledovat další osud osob s pozitivním vyšetřením stolice na přítomnost krve. Škoda, že statistické údaje uvedené v tabulkách nemají pak patřičnou vypovídající schopnost.

Ráda bych popsala svůj dojem z uvedeného článku. Jak už jsem napsala, s velkým zájmem jsem začala číst, ale po prvním odstavci mě obešla hrůza a musela jsem článek na 2 dny odložit, abych si udělala pořádek v hlavě a zbavila se negativního pocitu ze statistických čísel tam uvedených. Chci popsat, o čem jsem přemýšlela. Možná jsem na předním místě ve výskytu rakoviny tlustého střeva právě proto, že máme dobrý systém zdravotnictví a lékaři mohou toto onemocnění diagnostikovat. Ne ve všech zemích je vyšetření zdarma, a lidé s problémem ani k lékaři nejdou.

V článku je uvedeno, kolik nových případů se za rok v ČR vyskytne a kolik lidí na tuto nemoc ročně zemře. Vůbec není uvedeno, zda podstoupili léčbu. To je velmi důležitý faktor, aby bylo možno vůbec o číslech rozumně uvažovat. Vždyť tato **choroba má závažné důsledky, pokud léčená není nebo je léčba pozdní** (2. sloupec výše uvedeného článku). Cílem **screeningu** KC-RA, tj. časné diagnostiky nádoru, je zjistit nádor ve fázi polypu nebo

časného karcinomu. V takových případech je výborná prognóza – **déle než 5 let přežívá víc než 90 %** pacientů (str. 19, první odst. dole, IZ). Ze svého okolí vím o několika lidech, kterým byl karcinom zjištěn až po 80. roku a léčbu odmítli nebo ji ze zdravotních důvodů nemohli podstoupit. Kolorektální karcinom je častější u starších pacientů, na testy zdarma mají lidé nárok až po 50. roce (já jsem jej měla zjištěn ve 49). Bylo by zajímavé vědět, jak staří jsou noví pacienti a jaké je v závislosti na věku procento přežití 5 let u léčených pacientů. Jsem přesvědčená, že by to nevypadalo tak beznadějně jako věta uvedená v prvním odstavci zmíněného článku: „V ČR činí počet nových onemocnění KR-CA ročně kolem 8.000

a téměř 5.000 osob na tuto nemoc zemře.“ Takto sdělené údaje mohou novému pacientovi vzít chuť bojovat se zákeřnou nemocí.

V časopise Reflex byl nedávno otištěn velmi zajímavý článek Mladí a smrtelní, ve kterém je uvedeno, že ročně je karcinom (jakýkoliv) u pacientů ve věku 15–29 let diagnostikován asi v 5.000 případech a každý den 2 lidé na tuto nemoc zemřou – tedy asi 700 lidí ročně. Vezmeme-li v úvahu, že tato věková skupina není sledována na výskyt rakoviny (prsů, tlustého střeva, ...) a pacienti mohou přijít pozdě k lékařům, připadají mi tato čísla reálná. Pracuji pro patientskou organizaci FIT-ILCO ČR, o. s., sdružující lidi se stomií (umělým vývodem ze střev), asi

v 80 % jsou to onkologičtí pacienti. V ČR pracuje asi 20 klubů, kde se mohou stomici sdružovat. V klubech čerpáme nové poznatky, ale i chuť do života a sílu do boje s rakovinou, která se někdy opakuje. Známe celou řadu stomiků, kteří žijí po onkologické operaci 20, 30 i více let. Musí se smířit nejen s onkologickým onemocněním, ale i s tím, že žijí s vývodem, jsou to lidé moudří a veselí, vždy ochotní pomoci začínajícím pacientům. Mým cílem je **bojovat proti strachu**, který slovo rakovina vzbuzuje a nabádat, aby si lidé uvědomili, že jsou spoluodpovědní za své zdraví, pečovali o ně a nezanedbávali prevenci.

Marie Ředinová
FIT-ILCO ČR

INFORMACE

ZVEME VÁS DO TÁBORA

V historickém Táboře v hotelu Dvořák se uskuteční v pátek 19. října EVROPSKÝ VEČER 2007, jehož partnerem je také Liga proti rakovině Praha.

Jde o projekt, v němž se setkají zástupci politického i veřejného života a členové neziskových charitativních organizací Jihočeského kraje. Celý večer je pořádán pod záštitou doc. MUDr. Jaroslava Zvěřiny, člena Evropského parlamentu. Účast přislíbil hejtmán Jihočeského kraje RNDr. Jan Zahradník, senátor Pavel Eybert, Ing. František Dědič, poslanec Parlamentu České republiky, primátorka města Tábora paní Ing. Hana Randová a další významní hosté.

V kulturním programu večera vystoupí Laďa Kerndl se svou skupinou.

Užitečná publikace

Česká společnost podpory zdraví vydala brožurku určenou patientským organizacím, jejímž smyslem je informovat o projektu INCO FORUM. Jde o citlivý problém inkontinence, která provází řadu onemocnění a často zhoršuje kvalitu života pacientů.

V letáku najdete informace o celém projektu, možnostech zapojení se do aktivit či účasti na odborných konferencích a seminářích. Projekt rovněž nabízí členství v klubu Pelvis, který organizuje cvičení pod vedením

fyzioterapeutů na posílení svalů pánevního dna.

Brožurku lze bezplatně získat na adrese Česká společnost podpory zdraví, U Nemocnice 2, 128 08 Praha 2, tel. spojení: 224 962 959.

Klinická studie

V současné době je připravována klinická studie TEACH, která hodnotí účinnost nové biologické léčby, která je určena k zabránění návratu rakoviny. Ženy s karcinomem prsu mohou být zařazeny do této studie TEACH. Studie počítá se zařazením 3.000 žen a bude probíhat asi ve 450 centrech po celém světě. Pokud máte zájem o zařazení do této studie, volejte na bezplatnou linku 800 777 800 od pondělí do pátku vždy mezi 14. a 20. hodinou, kde obdržíte bližší informace.

Psychosociální pomoc

Klub Amelie nabízí na telefonním čísle **739 506 912** psychosociální pomoc všem, kteří se ocitli v bezradné situaci. Od pondělí do pátku vždy od 9 do 15 hodin je možné zavolat a domluvit si setkání či jinou pomoc podle Vašeho přání. Odborníci jsou připraveni věnovat se Vaším pocitům a problémům souvisejícím nejen s léčbou, ale i s ostatními oblastmi Vašeho života. Zdarma se Vám věnují odborníci i laici se svými zkušenostmi z překonáváním vážné nemoci. Každé pondělí se konají setkání, která mají tento program:

9.00–13.00 Rozhovory s psychologem a dalšími lidmi (po telefonické domluvě)

13.00–15.00 Klub Amelie – povídání nad zdravým občerstvením

15.00–17.00 Arteterapie

17.00–19.00 Divadelní dílna

19.00–21.00 Lehká cvičení pro posílení imunity a psychiky

Adresa:

Amelie o.s., Kurta Konráda 15,
190 00 Praha 9

Do ulice K. Konráda se dostanete autobusem 102, 201 nebo 210 ze stanice metra Holešovické nádraží do stanice Vychovatelna nebo tramvaj 10, 15, 24, 25 z Palmovky do stanice Bulovka.

**ASOCIACE POSKYTOVATELŮ
HOSPICOVÉ PALIATIVNÍ PÉČE**

Je profesní občanské sdružení, které sdružuje většinu poskytovatelů hospicové paliativní péče v celé České republice.

Kontakty na poradenské služby asociace:

Telefony: 731 625 951 nebo 731 461 142,
služba denně 8.00–22.00 hodin
e-mail: poradna@asociacehospicu.cz
www.asociacehospicu.cz

V roce 2006 poradna zaznamenala 342 telefonických hovorů a webové stránky navštívilo 3.386 návštěvníků. Elektronickou poštu využilo 24 klientů.

ceník celoplošné inzerce Informační zpravodaj Ligy proti rakovině Praha

formát		rozměr na zrcadlo	čistý formát po ořezu	ceník
1/1			210 x 297 mm	6.000 Kč
1/2	výška	88 x 267 mm	103 x 297 mm	3.500 Kč
1/2	šířka	180 x 130 mm	210 x 146 mm	3.500 Kč
1/3	výška	57 x 267 mm	72 x 297 mm	2.500 Kč
1/4	šířka	180 x 65 mm	210 x 72 mm	1.800 Kč

Technické podmínky: tel.: 220 516 343, e-mail: warausova@allin.cz
Inzerce přijímá: e-mail: lpr@lpr.cz, hinnerova@allin.cz

Závěrem několik praktických informací

Liga proti rakovině Praha
Ústav radiační onkologie
Na Truhlářce 100/60, 180 81 Praha 8
Sekretariát: tel./fax: 224 919 732
internet: www.lpr.cz, e-mail: lpr@lpr.cz
č. účtu LPR Praha: ČSOB 8888 88 8888/0300
č. účtu Českého dne proti rakovině: 65 000 65/0300

Nádorová telefonní linka: tel.: 224 920 935
Lékaři denně: 9–16 hod., záznamník nepřetržitě
Rekondiční onkologické centrum, o. p. s., tel.: 222 726 850
Centrum preventivní a následné onkologické péče:
tel.: 221 969 310, fax: 221 969 383

Veškeré publikace, které LPR vydává jak pro preventivní, tak i následnou péči, obdržíte zdarma na výše uvedené adrese nebo prostřednictvím Nádorové telefonní linky. Současně nabízíme pro onkologická sdružení možnost zapůjčení kazet z videotéky.
Vydávání Informačního zpravodaje povoleno MK ČR: E 11079.

Zpravodaj je bezplatně zaslán všem členům Ligy proti rakovině Praha.
Roční členský příspěvek 100 Kč pro důchodce a studenty, 200 Kč pro občany výdělečně činné a právnické osoby.
Zpravodaj k tisku připravila dr. Eva Křížová • Grafická úprava: ALL IN AGENCY • Tisk: GÖFI print, s. r. o. • Vydává: Liga proti rakovině Praha